

ECT

► Elektrokonvulsiv terapi

Telefon 915 06 200 • www.sykehuset-innlandet.no

Behandlingslinjen «ECT»

Behandlingslinjen viser hvordan ECT-praksis gjennomføres i Sykehuset Innlandet. Målet med behandlingslinjen er å få til en kvalitetsmessig god og forutsigbar ECT-praksis i tråd med nasjonale og internasjonale anbefalinger. På denne måten skal du som pasient og dine pårørende være trygge på at behandlingen blir gitt etter beste praksis av høyt kvalifisert helsepersonell.

For mer informasjon om ECT, kontakt din fastlege eller se:

► www.sykehuset-innlandet.no
– behandlinger

Sykehuset Innlandet

– vi er der når du trenger oss!

Fottrykk og print: Sykehuset Innlandet. Foto: PhotoDisc.



Brosjyren er utarbeidet av:

Ekspertgruppen for «ECT», Sykehuset Innlandet, november 2011.
Revidert august 2014, mars 2015 og mars 2019.



Sykehuset Innlandet HF

HELSE SØR-ØST



Sykehuset Innlandet HF

HELSE SØR-ØST

ECT – effektiv behandling ved enkelte psykiske lidelser

ECT er en meget effektiv behandlingsmetode ved visse psykiske lidelser hvor annen behandling har vist seg å være utilstrekkelig. ECT virker raskt og har for de aller fleste lite bivirkninger. ECT kan i noen tilfeller være livreddende.

Elektrokonvulsiv terapi (ECT)

ECT er en behandlingsmetode der en liten mengde elektrisk strøm sendes gjennom hjernen din mens du ligger i narkose. Strømmen utløser et anfall som påvirker hele hjernen, også de deler som styrer stemningsleie, appetitt og søvn.

Behandlingen er trygg og effektiv, og brukes oftest ved **alvorlige depresjoner** der andre behandlingsformer ikke har ført fram.

Noen ganger brukes den også ved tilstander som *mani* – en tilstand som gjør at du føler deg veldig glad eller sint, sover mindre, har masse energi, gjør uoverveide handlinger eller oppfører deg underlig, og ved *psykose* – en tilstand som kan gjøre at du mister kontakten med virkeligheten, har uvirkelige, fastlåste oppfatninger (vrangforestillinger) eller hører stemmer til virkelige eller uvirkelige personer.

Virkning og effekt

ECT utløser kjemiske endringer i hjernen. Disse endringene bedrer blant annet alvorlig depresjon. Vi vet i dag ikke nøyaktig hvordan ECT virker. Imidlertid tror vi at en del mennesker med alvorlig depresjon har en kjemisk forstyrrelse i hjernen og at ECT påvirker denne i gunstig retning. Hos mange deprimerte har behandlingen god effekt. Mer enn 70 prosent av de som behandles opplever bedring. Dette gjør ECT til den mest effektive behandlingen ved alvorlig depresjon.

Før behandling

Du og eventuelt pårørende skal informeres av behandler om effekt av ECT og mulige bivirkninger. Når du har fått informasjon, må du skrive under på "Samtykke til Elektrokonvulsiv behandling (ECT)" før behandling kan gis. Samtykkeerklæringen kan trekkes tilbake når som helst. Du vil få informasjon om konsekvensene av dette, samt at du får tilbud om beste alternative behandling.

Før ECT i det hele tatt er aktuelt, må du gjennomgå nøye legeundersøkelser. Du vil bli intervjuet om din sykehistorie og hvilke medisiner du bruker, få tatt blodprøver og noen ganger også en hjerteundersøkelse, elektrokardiogram (EKG), for å sikre at du er hjertefrisk.

Antall behandlinger

Dette varierer. Alle trenger flere behandlinger. Ved alvorlig depresjon varierer antallet mellom fire og tjue. De aller fleste trenger mellom seks og tolv behandlinger. Oftest vil du få tre behandlinger i uken.

Egne forberedelser før behandling

Du kan ikke spise, drikke eller røyke etter midnatt natten før planlagt behandling.

Under behandlingen

Før behandlingen starter får du en nål i armen. Gjennom nålen kan dine behandlere gi deg de medisiner du trenger før eller under behandlingen. I tillegg vil du få plassert elektroder på

hodet og brystet ditt. Dette brukes til å registrere den elektriske aktiviteten i hjernen og hjertet under behandlingen.

Samtidig vil du få en blodtryksmansjett rundt overarmen slik at ditt blodtrykk kan overvåkes. Du vil også få en liten sensor på en av fingrene som måler mengden av surstoff i blodet ditt.

I tillegg vil du få tilført surstoff enten gjennom en maske eller gjennom et tynt rør som plasseres under nesen.

Alle disse tiltakene gjennomføres for å gjøre behandlingen så skånsom og behagelig som bare mulig.

Deretter vil behandleren gi deg en injeksjon i den nålen du allerede har i armen. Injeksjonen vil få deg til å sove i 5–10 minutter. Mens du sover, får du en annen injeksjon med et muskelavslappende middel.

Når behandlingsteamet har forvissnet seg om at du sover dypt, og dine muskler er helt avslappet, vil de gi deg et strømstøt (ECT). Dette utløser et anfall, men du sover dypt og merker verken strømstøtet eller anfallet.

Tiden etter behandlingen

Forvirring, hodepine, kvalme

Når du våkner opp etter behandlingen, kan du muligens føle deg forvirret. Hos de fleste går forvirringen over innen en time. Noen opplever hodepine og kvalme, men dette forsvinner vanligvis etter få timer.

Hukommelsestap

Du kan oppleve hukommelsesvansker i løpet av behandlingsserien. Vanligvis bedrer dette seg i løpet av noen uker, men det kan være at du ikke vil komme til å huske alt som skjedde

kort tid før, under, eller rett etter behandlingsserien.

Du kan bedre din hukommelse ved å bruke hjernen aktivt. Les, still spørsmål, og se på TV-serier. Dette er den beste måten å bedre hukommelsen på. Dersom du føler at hukommelsen er redusert, bør du utsette viktige avgjørelser de første to ukene etter ECT-serien.

Bilkjøring

Du skal **ikke** kjøre bil selv på behandlingsdagen, eller under en pågående ECT-serie. Etter avsluttet behandling avklares dette nærmere med behandlingsansvarlig lege.

Forventet tid før bedring

Noen begynner å føle seg litt bedre etter to til fire behandlinger. Likevel er det mange som ikke merker bedring før senere i behandlingsserier.

Risiko ved behandlingen

Som enhver medisinsk prosedyre har ECT en viss risiko. I sjeldne tilfeller kan ECT forårsake hjerterytmeproblemer eller andre potensielt alvorlige komplikasjoner. Hos pasienter med eksisterende hjertesykdom er det en økt risiko for disse komplikasjonene.

Hvis du har en hjertesykdom vil legen ta spesielt vare på deg. Han eller hun vil overvåke hjertet ditt og ta andre forholdsregler slik at behandlingen blir så trygg som mulig. Han eller hun kan om nødvendig gi deg medisiner for hukommelsesvansker. Noen ytterst få kan oppleve slike problemer i måneder eller år.